

מסורת הש"ס

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

מו.

עין משפט
ג'ר מצוה

ל א ב מיי פ"ט מהלך
רוצה הלכה ג סמג
עשין סח:
לא ג מיי פ"ח מהלך
פרה אדומה הלכה א
סמג עשין רלב רלב:
ל ב ד מיי טס הלכה ז:
ל ג ה מיי פ"י מהלכות
רוצה הלכה ג:
ל ד ו ז ח מיי פ"ח מהלך
פרה אדומה הלכה ז:
ל ה ט מיי פ"ח מהלך
איסורי מצוה הלכ
ה:
ל ו י ב מיי פ"ח מהלך
פרה אדומה הלכ ז:
ל ז ח ט מיי פ"ח מהלך
רוצה הלכה ג:

הכהנים אומרים. כדכתיב לעיל ונגשו הכהנים בני לוי ולא פירש על (א) מי הם נגשים: ולא היו לריבים לומר ונכפר להם הדם. כלומר ונכפר דכתיב בקראל לאו אוענו ולאמרו קאי שיהא אף זה כלל אמירה אלא מילתא שבפני נפשה היא שרוח משה רבינו לכשיעשו כן ונכפר להם

הדס: גמ' עגלה בת שנתה היא ואם עברה שנתה פסולה לכל מקום שנאמר בתורה עגל סתם בן שנה הוא דליף מועגל וכבש (ט) בן שנה: פרה אדומה אין שיעור לשנותיה: **מוס פסול זה.** דכתיב צפרה אדומה אין זה מוס (במדבר יט): **זה.** מיעוט: אלא מעשה. לכל היכל דכתיב זה מיעוטא הוא ולא גמרינן מיניה בקל וחומר: לא יסו שאר עבודות **פוסלות.** צפרה דלא עול בלעד כתיב כהן אלא עגלה לה נק"ו מעגלה דכתיב (דברים כא) אשר לא עובד זה כל עבודות שמשמע ואי זה מיעוטא לא נגמר מיניה: אלא אמר רב יהודה **הגיה.** על פרה עודה של שקין אגודה זעלייה לחודיה פסולה וא"ע דלא עול הוא צפרה במלכות עול האמורה זה אשר לא עלה זעלייה לחודה ואפילו שלא משכה: **זעגלה עד שמשך.** שתטלטל המשא מעט דזעגלה כתיב אשר לא משכה. ולקמן פריך כיון דשאר עבודות צפרה לא כתיבי ומעגלה יליפין אמאי מייסל זעלייה לחודה דשאר משאוי שאינו עול ממש. מ"מ שמע מינה דגמר פרה מעגלה בק"ו בשאר עבודות וא"ע דכתיב זה מיעוטא: שאני פרה **דילפינן עול עול.** וכיון דגזירה שיה מופנה היא הוה ליה כמאן דכתיב בגופה ומיעוטא דבה דריש ליה לדרשא אחרינא כדלקמן: **עגלה נמי פיסוי עול עול מפרה.** למוס: למעוטי קדשים דלא פסלה זהו עבודה. מהקדשה אכל פרה לא מנעטא

תורה אור השלם

1. בפר לעמך ישראל אשר פדית יי ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל ונכפר לך דמים דברים כח ה' וקחה העיר הקרובה אל החלק וקחוה וקחי העיר ההיא עגלת בקר אשר לא עבד בה אשר לא משקה בעל:
  2. זאת חקת התורה אשר עדה יי לאמר דבר אל בני ישראל וקחוה אליהם פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עקה עליה במדבר יט ב
  3. עגרת או שבור או קרן או יבלת או גרב או ילפת לא תקריבו אלה ליי ואשה לא תתנו מהם על המזבח ליי: ויקרא כב כב
  4. ומיד בן גר לא תקריבו את לחם אלהיכם מפל אלה פי משתקם בהם מום גם לא יקצו להם: ויקרא כב כה
- הגהות הב"ח**
- (א) הש"ד ד"ה והכהנים וכו' על מה ה"ס: (ב) ד"ה עגלה וכו' וכבש בני שנה:

דאמאי נג"ש: מי ליכא דפסלי זהו שנים. והרי פסק ומטאת דכתיב זהו בני שנתן וכי איצטרך זה למעטיניהו מפסול עבודה להכי איצטרך דאי לא מעטיניהו הוו גמרי בקל וחומר מעגלה: **שעצדה** בן עבודה גרסי: **עודם איסור.** כגון צשבת או כלאים צשור וחומר: **עודם איסור נמי מהאי קרא נפקא.** לכיון דתרי קראי כתיבי על כרחיק חד מינייהו לעבודת איסור: **עול גזי פרה תניא:** שאר עבודות פוסלות **זה.** דכתיב

אשר לא עובד זה: ואם נפשו לומר. ואם יש לך להשיב על ק"ו זה לא ולמד ג"ש נאמר כאן עול כו': מאי אס נפשו לומר. מאי הוה לך למיפרך דשצקה תנא לאורחיה וליף בגזירה שיה: נאמר כאן כו'. והאי עול יתירא הוה דלא כלל שאר עבודות הוה: וממקום שצא. לאו תנא קמני לה אלא תיובתיה קא מפרש ואזיל גמרא דקא מוסיב לרב יהודה דאמר לעיל שאר משאות פוסל צפרה זעלייה זעלמא והא כיון דשאר משאוי צפרה לא כתיב ומעגלה יליף לה בגזירה שיה וממקום שצבת משע יש לך ללמד נמי דמה עגלה עד שמשוך אף פרה בשאר משאות דילפינן מעגלה עד שמשוך: **פ"ל** אשר לא עלה עליה עול מ"מ. דריש ליה בלא עול מדלא כתיב אשר לא עלה עול עליה וכו' הדך כתיב עול לדרשא כדדרישנא ואזיל: **א"כ כו'** שלא בשעת עבודה. ואפילו הניחו עליה להקל משא דמיד ולא למשוך: אלא בשעת עבודה. כלומר שעבודה זו לזוכך היא אכל אקראי זעלמא שהניח שק עליה ולא להוליכו אלא אקרי ואומיב לא פסלה: **משינס עול.** לפסול זעגלה: שאינו עושה פירוט. עגלה בת שנתה לא ילדה: במקום שאין עושה פירוט. נחל איתן קשה: שלא הניחוסו. שהרגוהו: איתן

איהכניהם⁶ אומרים וכפר לעמך ישראל אשר פדית [ה'] ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל לא היו צריכין לומר ונכפר להם הדם אלא רוח הקודש מבשרתן אימתי שתעשו ככה הדם מתכפר להם: **גמ'** ויהא מום פוסל בעגלה מקל וחומר ומה פרה שאין השנים פוסלות בה ימום פוסל בה עגלה השנים פוסלות בה אינו דין שיהא מום פוסל בה שאני התם דאמר קרא אשר אין בה מום פוסל ואין מום פוסל בעגלה אלא מעתה לא יהו שאר עבודות פוסלות בה אלמה א"ר יהודה אמר רב הניח עליה עודה של שקין פסולה ובעגלה עד שתמשוך שאני פרה דילפינן² עול³ עול מעגלה עגלה נמי תיתי עול עול מפרה הא מיעט רחמנא בה בעגלה נמי כתיב בה ההוא מיעט ליה למעוטי קדשים דלא פסלה בהו עבודה סלקא דעתך אמינא ליתי בק"ו מעגלה ומה עגלה שאין מום פוסל בה עבודה פוסלת בה קדשים שמום פוסלת בהו אינו דין שעבודה פוסלת בהו איכא למיפרך מה לעגלה שכן שנים פוסלות בהו אטו קדשים מי ליכא דפסלי בהו שנים כי איצטרך קרא להנד קדשים דפסלה בהו שנים וקדשים דלא פסלה בהו עבודה מהכא נפקא מהתם נפקא⁴ עורת או שבור או חרוץ או יבלת או גרב או ילפת לא תקריבו אלה לה' אלה אי אתה מקריב אבל אתה מקריב קדשים שנעבדה בהו עבודה איצטרך סד"א ה"מ היכא דעבד בהו עבודת היתר אבל עבודת איסור אימא ליחסרו צריכא והא נמי מהכא נפקא⁵ ומיד בן גר לא תקריבו את

לחם אלהיכם מכל אלה אלה אי אתה מקריב אבל אתה מקריב קדשים שנעבדה בהו עבודה איצטרך ס"ד אמינא הני מילי היכא דעבד בהו כשהן חולין אבל עבד בהו כשהן קדשים אימא ליחסרו צריכא גופא אמר רב יהודה אמר רב הניח עליה עודה של שקין פסולה ובעגלה עד שתמשוך מיתיבי עול אין לי אלא עול שאר עבודות מניין אמרת ק"ו ומה עגלה שאין מום פוסל בה שאר עבודות פוסלות בה פרה שמום פוסל בה אינו דין ששאר עבודות פוסלין בה ואם נפשך לומר נאמר כאן עול ונאמר להלן עול מה להלן שאר עבודות פוסלות בה אף כאן שאר עבודות פוסלות בהו ונאמר להלן עול מה להלן שאר עבודות אף כאן שאר עבודות וממקום שבאתה מה להלן עד שתמשוך אף כאן עד שתמשוך תנאי היא דאיכא דמייתי לה מעגלה איכא דמייתי לה מגופה דפרה דתנאי עול אין לי אלא עול שאר עבודות מניין ת"ל אשר לא עלה עליה עול מכל מקום אם כן מה ת"ל עול פוסל בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה שאר עבודות אין פוסלות אלא בשעת עבודה ואימא אשר לא עלה עליה כלל עול פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט עול אין מידי אחרינא לא אשר רבויא הוא ותניא נמי גבי עגלה כי האי גוונא עול אין לי אלא עול שאר עבודות מניין ת"ל אשר לא עובד בה ימ"מ א"כ מה ת"ל עול פוסל בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה שאר עבודות אין פוסלות אלא בשעת עבודה ואימא אשר לא עובד בה כלל עול פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט עול אין מידי אחרינא לא אשר רבויא הוא א"ר אבהו בעי מיניה מר' יוחנן משיבת עול בכמה א"ל כמלא עול איבעיא להו לארכו או לרחבו אמר להו ההוא מרבנן ור' יעקב שמיה לדידי מפרשא לי מיניה דרבי יוחנן משיבת עול לרחבו טפח ולימא טפח הא קמ"ל שיעורא דעול טפח הוה למאי נפקא מינה למקח וממכר א"ר יוחנן בן שאול מפני מה אמרה תורה הביא עגלה בגחל אמר הקב"ה יבא דבר שלא עשה פירות ויערף במקום שאין עושה פירות ויכפר על מי שלא הניחו לעשות פירות מאי פירות אילימא פריה ורביה אלא מעתה אוקן ואסרים ה"ג דלא ערפינן אלא מצות: ומורידין אותה אל גחל איתן איתן כמשמעו קשה: תנו רבנן מנין⁶ לאיתן שהוא קשה שנאמר איתן

מוסף רש"י

עודה של שקין. עון הרבה יקטין קטורין ציור, פסולה. דכתיב אשר לא עלה עליה זעגלה זעלמא, ובעגלה. עגלה ערופה אינה נפסלת כזעגלה עול, עד שתמשוך. דכתיב עגלה אשר לא משכה בעול. לשונא אחרינא עודה, עין עשורין ו עין (טו) ג.ג.)